

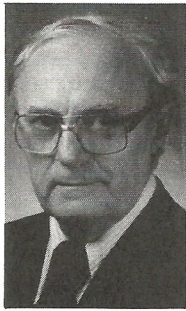

Published monthly by THE HUNGARIAN BAPTIST CONFERENCE OF THE AMERICAN CONTINENT
Co-operating with the Greater Cleveland Baptist Association — SBC — 12193 W. Pleasant Valley Road, Parma, OH 44130

Milyen a magyarokról alkotott kép Amerikában?

(The Image of the Hungarians in the USA)

1982. október 1—3-ig a bloomingtoni Indiana University magyar tanszékén az amerikai egyetemeken dolgozó magyar professzorok, a magyarságtudat amerikai szakértői, konferenciát tartottak a fenti témakörben. A konferenciát **Ránki György** akadémikus, a magyar tanszék vezetője szervezte. Segítségére volt még **Bayerle Gusztáv** professzor, az Ural-Altaji Intézet jelenlegi — és **Sinor Dénes** professzor, az intézet korábbi igazgatója. Sinor professzor volt a konferencia védnöke.

Dr. Haraszi Sándor

Nyolc előadás hangzott el. Az egyes előadások után élénk vita folyt a mindenkit közlő érintő témáról: hogyan látnak bennünket, magyarokat Amerikában, mit tudnak, mit gondolnak rólunk, milyen a hírnök?

A konferencián **Dr. Haraszi Sándor**, az Amerikai Magyar Baptista Konferencia elnöke előadásnak is beillő hozzászólásában kiemelten foglalkozott Billy Graham magyarországi látogatásaival (1977., 1981.), melyek kétségkívül óriási mértékben befolyásolták az amerikai közvéleményt, hisz 325 amerikai és kanadai tévéállomás aligha foglalkozott korábban magyar vonatkozású témákkal fő adásidőben egy teljes órán át.

Az Óhazával való kapcsolatuk bizonyára az amerikai magyar baptistáknak a legintenzívebb, hisz több mint 10 éve kapnak lelképásztorokat Magyarországról, így megoldottnak tekinthető a lelkészkerés, mely más amerikai magyar egyházakban sokszor gondot jelent.

A Magyar Hírek (1983. ápr. 2.) többek között Haraszi testvér hozzászólását is ismerteti. Biztosak vagyunk abban, hogy olvasóink szívesen veszik ezt az elemző tanulmányt, hisz rólunk szól. (A szerk.)

*

A fenti kérdésre adott válasznak attól függ, hogy melyik emigrációs hullámot tesszük vizsgálatunk tárgyává, azután attól is, hogy Amerika melyik geográfiai, szociális vagy kulturális közegében vizsgáljuk a kérdést. A századforduló burdos albérlőiről más volt a benyomás, mint a Kossuth emigráció tagjairól (1849 decemberében), vagy magáról Kossuth Lajosról, akit két évvel később **Millard Filmore** elnök fogadott, továbbá **Daniel Webster** külügyminiszter és **Ralph Waldo Emerson**. **Fabricsius Kovács Mihály** (1724—1779) ezredes csak a legnevezetesebbje volt azoknak a magyar huszároknak, akik az amerikai függetlenségi harcban szolgáltak és kivívták **Washington** tábornok elismerését.

A két világháború között ugyan csak olyan magyarok érkeztek Amerikába, akik becsületet nyertek származásuk országának és a magyar névnek; köztük négy nemzet-

közileg is hírneves tudós: Neumann János (1903—1957), Szilárd Leo (1898—1964), Teller Ede (1908—), Wigner Jenő (1902—).

Ez időben jöttek ki az amerikai szimfonikus zenekar későbbi magyarszármazású konduktorai: **Doráti Antal** (1906—), **Ormándy Jenő** (1899—), **Reiner Frigyes** (1888—1967), **Szell György** (1897—1970).

Bartók Béla (1881—1945) és **Molnár Ferenc** (1878—1952) 1940-ben jöttek ki az akkori fajüldözés elől. Ilyen nevek hamarosan ismertté lettek Amerika-szerte, és a róluk alkotott kép hozzájárult a magyarokról való felfogás alakításához.

A dipik a második világháború végén nyugatra mentek, és évekig várták táborokban az Amerikába való bebocsátásukat. A negyvenes évek végén mintegy 24.000-en vándoroltak be egyéb Közép- és Kelet európai háborús menekültekkel együtt. Deklasszált emberek voltak, akiknek az igazolványában (zöld kártya) öt éven át ott éktelenkedett a pecsét: "Ex enemy". Őket az amerikai társadalom, a politikai és kulturális és tudományos körök vegyes érzelmekkel fogadták. Nagy részüknek nem volt nemzetközileg használható képzettsége, így a társadalom peremére szorultak. Majd csak gyermekeik váltak idővel hátrányos megkülönböztetés nélküli állampolgárokká.

Az 1956-os nemzeti tragédia következtében mintegy 35.000 magyar nyert diadalmas bebocsátást Amerikába. (Folytatás a 3. oldalon)

Milyen a magyarokról alkotott kép Amerikában?

(Folytatás az 1. oldalról)

rika területére és az amerikai nép szívébe, a kongresszus külön határozata alapján. Többségében fiatalok voltak, köztük 3.000 egyetemi hallgató. Sokan voltak értelmiségiek, tanárok, orvosok, mérnökök; továbbá szakképzett munkások, kisiparosok, csak kevesen földművesek vagy mezőgazdasági munkások. Amerikai illetékes körök megállapítása szerint soha nem érkezett ezeknél jobban képzett bevándorlási hullám egy tömegben. A róluk alkotott jó vélemény megelőzte a jöttüket, azóta elért eredményeik és amerikai integrálódásuk pedig megalapozta ezt a jó véleményt. Őket nem törte meg az élet mire ideértek, nem úgy, mint a dipi-eket. Nem átmeneti időre jöttek, nem úgy, mint a századvég és századforduló földéhes nincstelenjei, akikről jól ismert a József Attila-i klissé és a számadat is: másfélmillió. Ez a megállapítás valószínűleg korrekcióra szorul azonban. Az 1980-ban kiadott "Harvard Encyclopedia of American Ethnic Groups" (Harvard University Press) "Hungarians" címszó alatt a 465. lapon ezt mondja: "1899-től 1914-ig ... körülbelül 458.000 magyarul beszélő bevándorló jött az Egyesült Államokba." Ezt a számot elég komplikált kalkuláció alapján állapítja meg Paul Benkart, a tanulmány írója. A bevándorlók és a visszavándorlók regisztrálása csak 1920 körül indult meg az USA-ban. Mégis a tényekhez közelekvőnek látszik az az állítás, hogy a múlt század ipari forradalma idején és a kiegyezés utáni időkben a század végéig nem jött az USA-ba egy millió ember Magyarországról, hogy ilyen módon kiadódjék a József Attila-i "másfélmillió". A két világháború között való bevándorlás kb. 15.000-re tehető 1925 és 1939 között, mert az első világháború után nagyon megszorították (1924. Immigration Act) a kelet- és délurópai országokból való bevándorlást.

Az első világháború alatt nem volt bevándorlás Magyarországról. A Károlyi-féle szociáldemokrata forradalom és az 1919-es kommunista forradalom emigránsai nem gyara-

pították számottevően az amerikai magyarok számát. Hozzájárultak azonban igen nagy mértékben az amerikai "magyar image" formálásához élénk magyar egyleti tevékenységükkel és azzal is, hogy szüles amerikai körökben kritikus tudatformálást végeztek az őket követő Horthy-korszak irányában.

Amint láttuk, az **image** függ a bevándorló ember-anyagtól, de függ a befogadó közegtől is. Szeretnék arra is rámutatni, hogy függ a Magyarországról alkotott képtől és függ az amerikai magyarok egyéni magatartásától is.

Én már 1959 óta Georgia államban, Atlantában élek. Georgiában 3500 magyar amerikai él. Nagy Atlantában és környékén mintegy ezer. Van egy Hungarian Cultural Association of Georgia nevű magyar klub, amely időnként rendezvényeket szervez, kiállításokat rendez, újságokkal interjúkat készít, stb. Az átlag georgiai polgár azonban édeskeveset tud a magyarokról, kivéve azokról, akiket személyesen ismer.

Az én betegeim jó példát adnak erre: **Haraszty Ágoston**-ról (1821—1869) a műveltebbek még csak olvastak, **Zsazsa Gábor** nevét sokan ismerik a televízióból, **Janos Kadar** nevét is ismerik, csak azt nem tudják biztosan, hogy román kommunista vezető volt-e vagy magyar. A műveltebbek hallották **Admiral Horthy** nevét, meg **Francis Joseph**-ét. Az átlag georgiai számára a magyar-amerikaiak "szabadságharcosok", az otthoni magyarok pedig kivétel nélkül "kommunisták". Nagy megdöbbenéssel nézték meg a "**Billy Graham Magyarországon**" című videotapet, amelyet 1978-ban 325 amerikai és kanadai TV-állomáson mutattunk be, esti fő adás-időben egy teljes órán át angolul és magyarul. Utána a minneapolis-i központi irodánk 150.000 levelet kapott. Amerikai és magyar ismerőseink egyaránt meglepődtek azon, hogy Magyarországon vannak telefonok, és hogy az emberek be mernek lépni a templomokba. Pedig 1977. szeptember 3—10-ig csak kis baptista imaházakban prédikált Billy Graham. 1982. július 7-én a Magyar Televízió az ország nagynyilvánossága

előtt mutatta be Billy Graham debreceni díszdoktorrá avatását (1981. január 9.) 27 percen keresztül. Az oklevelet az 1538-ban alapított Debreceni Református Theológiai Akadémián dr. Bartha Tibor református püspök kezéből vette át. Hadd mondok el azt is, hogy Billy Graham lengyelországi útja (1978. október 6—16) után is bemutattunk egy videotapet. Ezután az előadás után 300.000 levelet kaptunk. A moszkvai igehirdetések után, (1982. május 7—13.) egymillió levelet kaptunk az amerikai közönségtől, pedig a videotapet még el sem készítettük. Az egymillió levélből 1700 kritizálta Billy Grahamet azért, hogy evangyélita létére ígért mert hirdetni Moszkvában. (Folytatjuk)

Dr. Haraszti Sándor

MEGHÍVÓ A RÁMAI TÁBOROZÁSRA

Invitation
to the Bible Conference
RAMA, ONT.

A Torontói Első Magyar Baptista Gyülekezet Rámai Tábora ez évben is megnyitja kapuit az üdülési és a testvéri közösségben épülni vágyó magyarok számára.

A hagyományos nyári események közül az első a 23. HITMÉLYÍTŐ BIBLIAI KONFERENCIA. Erre július 2—4-ig kerül sor.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a táborozás kiadásai azonosak a tavalai árakkal. (Regisztrációs díj 3.00 dollár, reggeli 2.00, ebéd 5.00, vacsora 4.00, szállás 2.00 dollár. Gyermek részére kedvezményt adunk.) Takarót és lepedőt mindenki hozzon magával!

A konferencia témája: "Mert Te velem vagy" — 23. Zsoltár.

Ezt az alkalmat közvetlen megelőzi az Amerikai Magyar Baptista Theológiai Szeminárium évzáró közös konzultációja, július 1-én és 2-án délelőtt.

További tábori események: Családi üdülés: Július 17—24-ig. (A gyermekeknek csoportos igei foglalkozásokat szervezünk.)

A Táborzáró Konferenciát ez évben szeptember 3—5-ig tartjuk. A Szeminárium újabb konzultációját is itt tartjuk, 2—3-án.

Örömmel és gyülekezeti szolgálatokra készen jöjjetek!

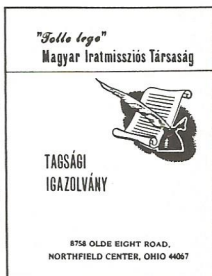
Mindenkit szeretettel hívunk és várunk!

A táborbizottság

Tolle lege — Vedd és olvasd!

“Pick up and read”

Olvasóink egy része nemrégiben kapta meg azt a levelet, amelyben arról volt szó, hogy megalakult a **“Tolle lege” Magyar Iratmissziós Társaság**. A társaság alapító elnöke **dr. Almási Mihály** a célkitűzéseket a következőképpen fogalmazta meg a körlevélben: “A “Tolle Lege” Magyar Iratmissziós Társaság — együttműködve az Amerikai Magyar Baptisták Konferenciájával — feladatának tekinti magyar evangéliumi könyvek kiadását és terjesztését. Az a célunk, hogy hitébresztő és hitmélyítő iratokat, elbeszéléseket, verses könyveket, elmélkedéseket adjunk az olvasók kezé-

be, magyaroknak magyarul, bárhol is éljenek.

Kedves Magyar Testvérem!

Ha egyetért célkitűzésünkkel, lépjen be a “Tolle Lege” MIT-be. **Tagjaink minden kiadványunkból tiszteletpéldányt kapnak.** További kedvezmény számukra, hogy az ajándék könyv mellett **minden könyvünket (korlátlan mennyiségben) 50%-os árkedvezménnyel vásárolhatják meg missziós célokra.** Társaságunk vezetősége a tagság körében végzett **közvéleménykutatás alapján határozza meg a kiadói tervet.** A tagdíjakat kizárólag evangéliumi könyvek kiadására és terjesztésére fordítjuk.

A **“Tolle Lege” MIT szívesen lát tagjai sorában minden keresztyént, felekezeti megkülönböztetés nélkül — mindazokat, akik szívükön vise-**

lik az evangéliumi iratok magyar nyelvű kiadását és terjesztését. Tagjaink — jelentkezésük beérkezése után **Tagsági igazolványt** kapnak, és **megkapják első kiadványunk ajándékpéldányát** — postafordultával. **Első kiadványunk:** Csojják Attila: **A gyűjtogató fia** c. elbeszélése, képekkel illusztrált faksimile kiadvány — utószóként a szerző életrajzával és fényképével. A könyv ára **6 dollár, de tagjaink egy példányt ingyen kapnak, s minden további példányt 50%-os árengedménnyel, azaz 3 dollárért.**

TAGDÍJUNK havi 3 dollár (negyed évre 9, fél évre 18, egész évre 35 dollár). ”

A társaság címe: _____

“Tolle lege”

Magyar Iratmissziós Társaság

8758 OLDE EIGHT ROAD,
NORTHFIELD CENTER, OHIO 44067

A csekkre írja rá: **“TLMIT” Dr. Mihály Almási.**

Milyen a magyarokról alkotott kép Amerikában?

(The Image of the Hungarians in the USA)

(A júniusi számban megjelent cikk befejező része)

A “magyar image” Amerikában nemcsak újságcikkekből, televíziós képekből, középiskolai és egyetemi tankönyvekből formálódik, hanem különösképpen magyarokkal való személyes kapcsolatokról. Én amerikai sebészeti kiképzésemet a *Atlantai Emory University*-n nyertem. Előttém már ismert volt *Dr. Galambos* professzor neve a gastroenterologia osztályon. Miután engemet is megismertek és megbecsültek, bemutatam József nevű fiamat, akit felvettek az egyetemre, mert ő volt a “Dr. Haraszi fia”, és különben is kiváló tanuló. Később, mikor a szorgalmával és tehetségével ismertté lett a professzorok és diákok előtt, attól kezdve nem őt mutatták be egymásnak úgy, hogy “ez a Dr. Haraszi fia”, hanem engemet adtak így egymásnak, hogy “ez a Haraszi József apja”.

Szeretnék néhány szót szólni arról is, hogy nemcsak magunk alakítjuk az image-t a saját egyéni magatartásunkkal, hanem befolyásos személyekkel való kapcsolatainkat is jól felhasználhatjuk evégből. A közel 10 éve

főnálló lelkészcsere program nem indulhatott volna el a Baptist Home Mission Board, Atlanta, GA (Dr. Oscar Romo, Director of Language Missions Division) anyagi támogatása nélkül. De magyarországi egyházi és világi személyek támogatása is igen fontos volt. Billy Graham magyarországi látogatása és a látogatásról készült videotape film mintegy 20 millió amerikaiat döbbsentett rá arra — becslések szerint —, hogy a mai Magyarország területén mintegy 10 millió ember dolgozik együtt — hívők és nem hívők — a magyar nemzet fenntartásáért és boldogulásáért. Én magam sokszor adok interjúkat nagy példányszámú amerikai újságoknak és egyházi lapoknak. Minden ilyen interjú igyekszik jó megvilágításban bemutatni az amerikai magyarságot és a magyar népet. Nagyon fontos lenne az is, hogy az U.S.A. State Department által minden évben rendszeresen összehívott washingtoni American Hungarian Forum-on előre megbeszéltek és stratégia alapján prezentáljuk a magyar-amerikai szempontokat, javaslatokat. Ez a magatartás is része lehet a magyar image fenn-

tartásának amerikai kormánykörökben.

Felvetődik a kérdés: Miért vagyunk Amerikában? Tamási Áron Ábelje ezt így vetette föl: “Miért élünk a világban?” “Azért, hogy valahol otthon legyünk benne!” — mondja ki Ábel nem kevés töprengés után. Hát a mi létjogosultságunkat mi adja meg Amerikában? Mi szerencsésebbek vagyunk, mint Tompa Mihály magyarjai: nekünk két hazát adott a végzetünk, mint a gólyának. Hasznosítjuk-e ezt a lehetőséget? Előmozdítjuk-e Amerikában a magyarok jó hírét, dolgozunk-e a hazai magyarokért és a szomszédos országokban élő magyarok előmeneteléért? Az amerikai magyarokról alkotott kép szorosan összefügg a magyar népről alkotott amerikai képpel. Mindig tartsuk szem előtt, hogy sok amerikai esetleg nem ismer több magyart, csak minket. Milyen lesz a magyarokról alkotott image? Miért élünk Amerikában? Azért, hogy segítsük a magyar népet, együtt dolgozzunk Magyarországgal, és azért, hogy dolgozzunk együtt egymással a magyar népért és Magyarorszáért. *Dr. Haraszi Sándor*